

ARS - สัมพันธ์ กรมควบคุมโรค

ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 ตุลาคม - พฤศจิกายน 2563

แนวทางการดำเนินงาน
ป้องกัน ควบคุมโรค และภัยสุขภาพ

รางวัลนักการสาธารณสุขดีเด่น

พุทธศักราช 2562

จาก

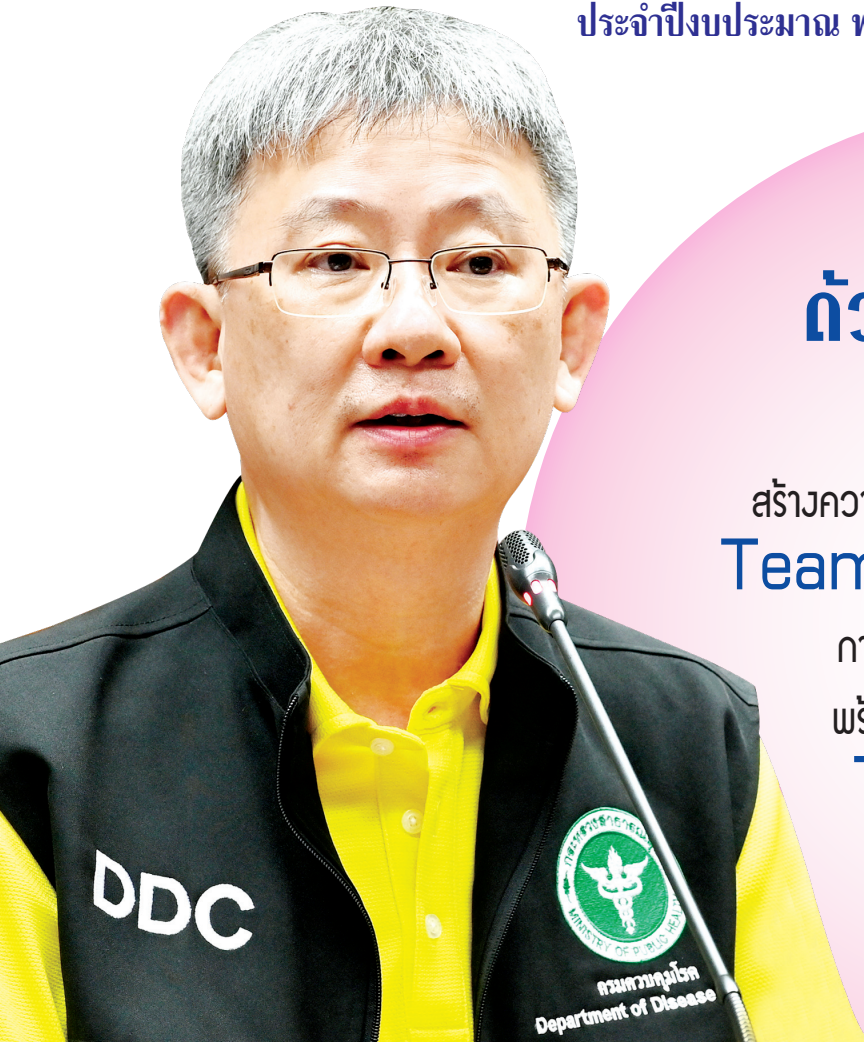
มูลนิธิสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาชัยนาทนเรนทร

เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2563 ที่ผ่านมานี้ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีสินทรมหาวชิราลงกรณ์ มหิศรภูมิพลราชวรางกูร กิติสิริสมบูรณอดุลยเดช สยามินทราธิเบศรราชวโรดมบรมนาถพิตรพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 10) และสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี ทรงโปรดเกล้าพระราชทานรางวัลนักการสาธารณสุขดีเด่นประเภทบริการ พุทธศักราช 2562 แก่ นายปฎิคม วิวัฒน์นันท์ นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ กองด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ กรมควบคุมโรค โดยกระทรวงสาธารณสุข ได้รับมอบหมายจากมูลนิธิสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาชัยนาทนเรนทร ให้ดำเนินการโครงการคัดเลือกบุคลากรเสนอชื่อรับรางวัลชัยนาทนเรนทร เพื่อสร้างคุณค่า อัตลักษณ์ และความภาคภูมิใจสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขในทุกๆ ระดับ รวมทั้งเป็นการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาชัยนาทนเรนทร

ประกาศกรมควบคุมโรค

เรื่อง นโยบายการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ กรมควบคุมโรค
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ยึดมั่น ด้วยหลักการ 4T Trust

สร้างความเชื่อถือ และความเชื่อมั่นให้สังคม
Teamwork & Talents

การทำงานเป็นทีมแบบมืออาชีพ

พร้อมส่งเสริมผู้มีความสามารถ

Technologies

ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

Targets

ทำงานแบบมีเป้าหมาย

ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ กรมควบคุมโรค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 อธิบดีกรมควบคุมโรค ได้มีหลักในการทำงาน โดยขอให้ท่านรองอธิบดี ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้อำนวยการ และบุคลากรกรมควบคุมโรค ยึดมั่นด้วยหลักการ 4T ประกอบด้วย สร้างความน่าเชื่อถือและความเชื่อมั่นให้สังคม (Trust) ด้วยการทำงานเป็นทีมแบบมืออาชีพ พร้อมส่งเสริมผู้มีความสามารถ (Teamworks & Talent) โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Technologies) และทำงานแบบมีเป้าหมาย (Targets) ทั้งนี้ ได้กำหนดจุดมุ่งเน้นที่สำคัญในการดำเนินการให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ดังนี้

1.

ให้ความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนางานสาธารณสุขตามแนวพระราชดำริ โครงการเฉลิมพระเกียรติ รวมทั้งโครงการที่เกี่ยวกับพระบรมวงศานุวงศ์ ตลอดจนโครงการถวายเป็นพระราชกุศล เพื่อเทิดพระเกียรติพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์

2.

ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข 9 ประเด็นสำคัญ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยมุ่งเน้นในประเด็นการเพิ่มศักยภาพความมั่นคงทางสุขภาพในการจัดการกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โรคโควิด 19) และใช้เป็นโอกาสในการจัดการกับโรคอุบัติใหม่อุบัติซ้ำที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

3.

การเตรียมความพร้อมรับมือต่อการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ระลอกใหม่ เป้าหมายที่สำคัญ คือ สร้างความสมดุลระหว่างมิติด้านสาธารณสุขกับมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง จิตวิทยา รวมถึงลดความตื่นตระหนก และคืนวิถีชีวิตที่เป็นปกติให้แก่ประชาชนโดยเร็วที่สุด โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

- 3.1 ใช้กลไกของศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข กรมควบคุมโรค (EOC กรมควบคุมโรค) เป็นจุดประสานการทำงานที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกับศูนย์ปฏิบัติการ ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด - 19 (ศปก. ศบค.) และศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรณีโรคติดเชื้อโควิด - 19 (ศปก. สธ.) พร้อมนำสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีสำนักงานป้องกันควบคุมโรค ดำเนินการร่วมกับผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข ในการบริหารจัดการโรงพยาบาลให้มีศักยภาพเตรียมความพร้อมรับมือการระบาดระลอกใหม่
- 3.2 เตรียมความพร้อมกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายโรคติดต่อ การจัดทำและซ้อมแผนเตรียมความพร้อมรับมือ
- 3.3 เสริมสร้างความเข้มแข็งของกำลังคนในการบริหารจัดการโรคโควิด 19 ได้แก่ การพัฒนาหน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อ (CDCU) ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) ทีมตระหนักฐานการณ์ (SAT) รวมถึงการพัฒนาอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ให้มีศักยภาพสามารถดำเนินการเฝ้าระวัง และป้องกันควบคุมโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3.4 พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ สนับสนุนการทำงานควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพบุคลากร เช่น การพัฒนานักระบาดวิทยาภาคสนาม (FETP) การใช้เทคโนโลยีติดตามผู้สัมผัส (Contact Tracing) การหาทางเลือกกักตัว (Quarantine) ในจำนวนวันที่เหมาะสม รวมถึงการใช้ประโยชน์จากหลักพันธุศาสตร์ (Genetic) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานป้องกันควบคุมโรคโควิด 19

4.

เร่งรัดการทำงานตามข้อกำหนดหรือพันธสัญญาระหว่างประเทศ ด้วยแผนงานลดโรคและภัยสุขภาพที่สำคัญ ได้แก่ การยุติปัญหาวัณโรค การป้องกันการบาดเจ็บจากการจราจรทางถนน การต่อสู้กับโรคไม่ติดต่อ และการขับเคลื่อนงานโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

ประกาศ ณ วันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2563

(นายโอภาส การย์กวินพงศ์)

อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

รักษาราชการแทนอธิบดีกรมควบคุมโรค

“ขุนประเมินวิมลเวชช์”

เหรียญเชิดชูเกียรติบุคคลที่อุทิศตน เพื่อการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคของประเทศ

เหรียญเชิดชูเกียรติ “ขุนประเมินวิมลเวชช์” ได้จัดทำขึ้นโดยกรมควบคุมโรคเพื่อยกย่องและเชิดชูเกียรติให้แก่ผู้ที่อุทิศตน และเป็นตัวอย่างที่ดีของ ผู้ที่ทำงานด้านการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพอย่างต่อเนื่องและยาวนาน รวมทั้งเป็นการส่งเสริม และเผยแพร่ชื่อเสียง เกียรติคุณผู้อุทิศตน ด้านงานป้องกันควบคุมโรค ที่สามารถใช้ความรู้ความสามารถประกอบวิชาชีพด้านการสาธารณสุขให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติ ให้แก่บุคคลที่ปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขหรือสนับสนุนงานด้านสาธารณสุขโดยเฉพาะการป้องกันควบคุมโรค ทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีประวัติการทำงานทั้งด้านบริหาร บริการ วิชาการการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ และมีผลงานดีเด่นที่ส่งผลต่อการพัฒนางานป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพโดยมุ่งเน้นที่ประชากรทั้งมวลในระดับชาติ และมีผลงานที่ส่งผลต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน

พิธีการมอบเหรียญเชิดชูเกียรติ “ขุนประเมินวิมลเวชช์” ครั้งแรกได้จัดทำขึ้น ในงานสถาปนากรมควบคุมโรคปีที่ 42 ในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2559 ซึ่งกรมควบคุมโรคได้พิจารณาคัดเลือกผู้อุทิศตนด้านงานป้องกันควบคุมโรคจากการเสนอชื่อจากหน่วยงานต่างๆ ทั่วประเทศโดยมีเกณฑ์การคัดเลือก ดังต่อไปนี้

- ♦ เป็นผู้ที่อุทิศตน และเป็นตัวอย่างที่ดีของผู้ที่ทำงานด้านการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ
- ♦ เป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพ ทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ปฏิบัติงานในด้านบริหาร บริการ วิชาการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพโดยมุ่งเน้นที่ประชากรทั้งมวลในระดับชาติ และมีผลงานที่ส่งผลต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน
- ♦ มีผลงานและระยะเวลาในการทำงานที่ส่งผลต่อการพัฒนาการสาธารณสุขโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านงานป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพอย่างต่อเนื่อง ยาวนาน และจริงจัง มีผลงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ และเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันควบคุมโรคและภัยสุขภาพในระดับชาติ
- ♦ เป็นผู้ที่มีความประพฤติดี มีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการครองตน ครองคน และครองงาน สมควรได้รับการยกย่องเชิดชู

สำหรับการมอบเหรียญเชิดชูเกียรติแก่ผู้อุทิศตนด้านงานป้องกันควบคุมโรค “ขุนประเมินวิมลเวชช์” ที่ผ่านมา มีจำนวน 4 ท่าน ดังนี้

ปี พ.ศ. 2559 นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน ท่านได้ทุ่มเท เสียสละ ให้กับการทำงานระบาดวิทยา มาโดยตลอด โดยเริ่มทำงานระบาดวิทยาอย่างจริงจังหลังจบการศึกษาจากต่างประเทศในปี พ.ศ. 2498 เป็นผู้จัดตั้งระบบเฝ้าระวังโรคและบุกเบิกงานระบาดวิทยาภาคสนามของประเทศไทย และปัจจุบัน ท่านยังคงปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งที่ปรึกษาอาวุโสโครงการฝึกอบรมนักระบาดวิทยาภาคสนาม (FETP) สำนักระบาดวิทยา และจนถึงปัจจุบันนี้ ท่านยังคงมีความกระตือรือร้นในการช่วยเหลือและให้คำปรึกษา ในงานระบาดวิทยาและการป้องกันควบคุมโรคของประเทศอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งผลงานของท่านในช่วงเวลา ที่ผ่านมามีมากมายเหลือที่จะพรรณนาได้

ปี พ.ศ. 2560 ศาสตราจารย์นายแพทย์ธีระ รามสูต ตลอดช่วงระยะเวลาของการรับราชการ ในกระทรวงสาธารณสุข รวม 35 ปี ท่านได้เสียสละและอุทิศตนในการทำงานในการป้องกันควบคุมโรค อย่างต่อเนื่องโดยผลงานเด่นด้านการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคของท่าน คือ อุทิศตนทำงานด้านโรคเรื้อน เพื่อสนองพระราชดำริและพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร การป้องกันควบคุมโรคเอดส์ระยะแรกที่โรคเอดส์เริ่มระบาดสู่ประเทศไทยครั้งแรก ปี พ.ศ. 2527 การป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าที่งานป้องกันให้มีความชัดเจนโดยการควบคุมโรค และการแก้ไขปัญหา สุขภาพความสำเร็จของการที่เด็กไทยได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคถ้วนหน้า

จุฬาร ดร.สัมพันธ์

ปี พ.ศ. 2561 ศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์ประเสริฐ ทองเจริญ ซึ่งท่านได้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ปรึกษารมรณคควมโรคและที่ปรึกษารมรณการแพทย กระทรวงสาธารณสุข ถือเป็นบุคคลที่มีความสามารถและมีส่วนสำคัญในการพัฒนางานด้านสาธารณสุขหลายด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพทางด้านการปฏิบัติการไวรัสวิทยา ส่งผลให้งานการป้องกันควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสต่างๆ มีความก้าวหน้า ครอบคลุมถึงการสร้างสรณ์วัตถุกรรม ผลงานและการศึกษาวิจัยเป็นจำนวนมาก ทั้งในการพัฒนาการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าทั้งในมนุษย์และสัตว์โรคหัดเยอรมันหรือโรคเอดส์ โรคเยื่อตาอักเสบจากเชื้อไวรัส โรคเอดส์ โรคไข้หวัดนก และโรคไข้หวัดใหญ่ รวมถึงโรคติดเชื้ออุบัติใหม่อีกหลายโรค ท่านเป็นประธานคณะกรรมการด้านวิชาการตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 รวมทั้งยังมีบทบาทสำคัญในการให้คำแนะนำปรึกษางานป้องกันควบคุมโรคอีกจำนวนมาก ผลงานของท่านมีมากมายเป็นที่ประจักษ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จนทำให้สามารถลดอัตราป่วย อัตราตายของโรคต่างๆ ที่เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญได้

ปี พ.ศ. 2562 ศาสตราจารย์คลินิกพิเศษแพทยหญิงสุจิตรา นิมนานนิตย์ ท่านเป็นที่ปรึกษาด้านการเฝ้าระวังโรคติดต่อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน กรมควบคุมโรค และตลอดช่วงระยะเวลาของการรับราชการมากกว่า 60 ปี ท่านได้เสียสละและอุทิศตนในการทำงานในการป้องกันควบคุมโรคอย่างต่อเนื่อง ผลงานเด่นที่ท่านได้รับรางวัลสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา สาขาการแพทย์ จากผลงานการวิจัยโรคไข้เลือดออก โดยท่านได้วางหลักในการจำแนกความรุนแรงของโรค ค้นคว้าหาวิธีตรวจวินิจฉัยความรุนแรงของโรค ด้วยวิธีการที่ปฏิบัติได้ในประเทศไทยและประเทศใกล้เคียง และเป็นผู้เผยแพร่วิธีการรักษาที่ถูกต้องตามหลักวิชาต่อวงการแพทยนานาชาติ ทั้งในทวีปเอเชียและอเมริกาใต้ ส่งผลให้อัตราการตายจากโรคไข้เลือดออกในประเทศไทยลดลงเหลือเพียงร้อยละ 0.5 ของผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาเมื่อ 25 ปีก่อน และอัตราการตายจากโรคไข้เลือดออกลดลงประมาณ ร้อยละ 2 - 3 ในประเทศไทยใกล้เคียง ผลงานด้านการกวาดล้างโปลิโอ ท่านทำงานเป็นที่ปรึกษารมรณคควมโรคในโครงการกวาดล้างโรคโปลิโอ ตามนโยบายองค์การอนามัยโลก เนื่องด้วยเคยมีประสบการณ์เมื่อโรคโปลิโอระบาดในปี พ.ศ. 2502 ดังนั้นเมื่อมีโอกาสออกนิเทศงานตามจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ ก็นิเทศงานโรคไข้เลือดออกและการกวาดล้างโปลิโอควบคู่กันไป ส่งผลให้ประเทศไทยสามารถกวาดล้างโรคโปลิโอให้หมดไปได้ในปี พ.ศ. 2540 ก่อนกำหนด 3 ปี

ในปี พ.ศ. 2563 กรมควบคุมโรคได้มอบเหรียญเชิดชูเกียรติ “ขุนประเมินวิมลเวช” แต่ ศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์สงคราม ทรัพย์เจริญ ซึ่งท่านเป็นอาจารย์แพทย์ผู้อุทิศตน เป็นผู้บริหารที่มีคุณธรรมคู่ปัญญาและเป็นแบบอย่างของการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นผู้ริเริ่ม บุกเบิก สร้างระบบเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยให้แก่วงการแพทย์ และการสาธารณสุขมาโดยตลอด ท่านเคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลชลประทาน (ศูนย์การแพทย์ปัญญานันทภิกขุ-ชลประทานมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ) และผู้อำนวยการโรงพยาบาลโรคปอดกรุงเทพ ท่านได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งนายแพทย์พิเศษทางอายุรศาสตร์ ซึ่งเป็นตำแหน่งทางวิชาการของข้าราชการพลเรือนชั้นพิเศษเป็นคนแรก และในงานของผู้เชี่ยวชาญด้านอายุรศาสตร์โรคทรวงอก ท่านเป็นผู้พบโรคปอดอักเสบจากเชื้อมัยโคพลาสมาเป็นรายแรกในประเทศไทยและในฐานะแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคปอด ท่านได้ใช้ความรู้ความสามารถในการรักษาป้องกัน ควบคุมวัณโรคมาอย่างต่อเนื่องตลอด 60 ปี ริเริ่มงานสัมมนาวิชาการระดับชาติเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ เป็นผู้นำในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในทุกระดับ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติ และท่านยังเป็นแพทย์คนแรกที่ปลูกให้สาธารณะชนตระหนักถึงพิษภัยของบุหรี่และร่วมผลักดันให้เกิดกฎหมายควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบที่เข้มแข็ง มีบทลงโทษผู้ที่สูบบุหรี่ทั้งในโรงภาพยนตร์ และรถประจำทาง จนรัฐบาลบังคับให้มีคำเตือน “สูบบุหรี่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ” บนซองบุหรี่ จากการที่ได้ดำเนินการรณรงค์เรื่องอันตรายจากการสูบบุหรี่โดยตลอด ทำให้ได้รับรางวัลเกียรติคุณ Gold Medal, Tobacco Free World จากองค์การอนามัยโลก และได้เคยดำรงตำแหน่งรองประธานคณะผู้เชี่ยวชาญด้านอันตรายของการสูบบุหรี่ กระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งท่านยังเป็นผู้ริเริ่ม และวางรากฐานระบบการรับรองและพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลจนเป็นที่ยอมรับ เป็นประธานจัดการประชุมวิชาการระดับนานาชาติและระดับโลกที่สร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศ และเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้คือ การได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งแพทย์ประจำพระองค์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 ซึ่งท่านได้ทำหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบอย่างสูงสุด สมเกียรติสมฐานะแพทย์ได้อย่างเต็มภาคภูมิ

จากคุณูปการอย่างใหญ่หลวงที่มีต่อการพัฒนาและเสียสละตนในงานป้องกันควบคุมโรคของศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์สงคราม ทรัพย์เจริญ รวมทั้งการที่ท่านเป็นผู้ที่อุทิศตน และเป็นต้นแบบให้แก่ผู้ทำงานด้านการป้องกันควบคุมโรค โดยมุ่งเน้นที่ประชากรทั้งมวลในระดับชาติและนานาชาติ มีผลงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ที่ส่งผลต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน ส่งผลต่อพัฒนาการสาธารณสุขโดยเฉพาะอย่างยิ่งงานป้องกันควบคุมโรคอย่างต่อเนื่อง ยาวนาน และจริงจัง เป็นผู้ที่มีความประพฤติดี มีคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการครองตน ครองคน และครองงาน กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุขจึงขอมอบเหรียญ “ขุนประเมินวิมลเวช”

เพื่อยกย่องและเชิดชูเกียรติแก่ศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์สงคราม ทรัพย์เจริญ และขอเผยแพร่ชื่อเสียงเกียรติคุณของท่าน ซึ่งผลงานของท่านได้แสดงอย่างชัดเจนถึงการเป็นผู้ที่อุทิศตนด้านงานป้องกันควบคุมโรคที่ได้ใช้ความรู้ความสามารถในวิชาชีพด้านสาธารณสุขให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติ

สถาบันราชประชาสมาสัย :

สถาบันราชประชาสมาสัย จัดประชุมรับฟังปัญหาของผู้ป่วยโรคเรื้อน โดยมีนายแพทย์ โสภณ การย์กวีพงษ์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ รักษาการแทนอธิบดี กรมควบคุมโรค เป็นประธาน พร้อมด้วยนายแพทย์กฤษฏา หาญบรรเจิด ผู้อำนวยการ สถาบันราชประชาสมาสัย และทีมงาน ร่วมรับฟังปัญหาของผู้ป่วยโรคเรื้อน พร้อม เยี่ยมให้กำลังใจญาติในชุมชนเพื่อหาทางแก้ไขต่อไป ณ สถาบันราชประชาสมาสัย พระประแดง (2 ตุลาคม 2563)

กองโรคติดต่อภายในโดยแมลง :

กองโรคติดต่อภายในโดยแมลง จัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการพัฒนาศักยภาพ บุคลากรในการใช้ระบบ Mobile Health สำหรับการกำจัดโรคไข้มาลาเรีย โดยมี แพทย์หญิงชีวันนที เลิศพิริยสุวัฒน์ ผู้อำนวยการกองโรคติดต่อภายในโดยแมลง เป็นผู้เปิดงาน ณ อิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี (8 - 9 ตุลาคม 2563)

สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง :

สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง กรมควบคุมโรค จัดระบบบริการ Public Health Lab เคลื่อนที่ เพื่อตรวจจับการระบาดของโรคโควิด 19 ในงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 ร่วมกับหน่วยงาน สาธารณสุขจังหวัดสกลนคร และฝ่ายปกครอง เครือข่ายนักเทคนิคการแพทย์ฯ จิตอาสา คัดกรองค้นหาเชิงรุกผู้ติดเชื้อโควิด 19 ให้กับบัณฑิตที่เข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร บุคลากรทางการศึกษา รวมถึงญาติที่มาคอยให้กำลังใจบัณฑิต ณ มหาวิทยาลัย ราชภัฏสกลนคร และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา (15 - 20 ตุลาคม 2563)

กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ :

กองงานคณะกรรมการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนา ศักยภาพการดำเนินงานคัดกรองผู้สูบบุหรี่ เพื่อการเลิกสูบบุหรี่ในสถานประกอบการ รุ่นที่ 1 โดยได้รับเกียรติจากนายแพทย์จักรศักดิ์ แก้วจรัส รองอธิบดีกรมควบคุมโรค เป็น ประธานเปิดการประชุมและบรรยายพิเศษ ในประเด็นสถานการณ์ ผลกระทบจาก การสูบบุหรี่ ณ โรงแรมเอวัน เดอะรอยัล ครุส พัทยา จังหวัดชลบุรี (21 - 22 ตุลาคม 2563)

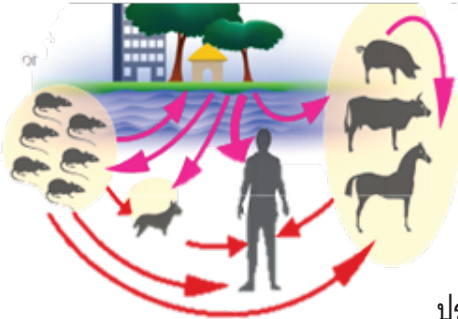

กองควบคุมโรคและภัยสุขภาพในภาวะฉุกเฉิน :

กองควบคุมโรคและภัยสุขภาพในภาวะฉุกเฉิน จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนา ศักยภาพบุคลากรด้านการจัดการภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุข กรณีโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณจากศูนย์ความร่วมมือไทย-สหรัฐ (TUC) ณ โรงแรมราชาบุระ จังหวัดราชบุรี (28 - 30 ตุลาคม 2563)

การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของโลก กับการป้องกันควบคุมโรคเลปโตสไปโรซิส ในประเทศไทย

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของโลกนับวันยิ่งทวีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชากร ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้อาจเกิดจากปัจจัยทางธรรมชาติ เช่น ปรากฏการณ์ต่างๆ จากภาวะโลกร้อน ทำให้เกิดฝนตกหนัก น้ำท่วม กระแสน้ำพัดพาสิ่งสกปรก เชื้อโรค จากพื้นดินลงสู่แหล่งน้ำ เกิดมลพิษทางน้ำ การเกิดไฟไหม้ป่าทำให้เกิดมลพิษทางอากาศ เป็นต้น ซึ่งมนุษย์เองก็ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศโลก การเพิ่มจำนวนประชากร ทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น เช่น การตัดไม้ทำลายป่าเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยหรือทำกิน การอพยพย้ายถิ่นฐานเข้าสู่เขตเมืองทำให้เกิดปัญหาชุมชนแออัด เมื่อเกิดการสูญเสียสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติ มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเจริญเติบโตของเชื้อ ทำให้พบปัญหาโรคและภัยสุขภาพมากขึ้น เช่น โรคไข้เลือดออก โรคไข้มาลาเรีย โรคติดเชื้ออุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ รวมทั้งโรคเลปโตสไปโรซิสด้วย

โรคเลปโตสไปโรซิส

โรคเลปโตสไปโรซิส เป็นโรคติดต่อจากสัตว์สู่คนที่ยังเป็นปัญหาสาธารณสุขทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย พบมากในประเทศแถบเขตร้อนชื้น เกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรียที่เรียกว่า “Leptospira” สายพันธุ์ก่อโรค สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมส่วนใหญ่เป็นพาหะนำโรค ได้แก่ หนู โค กระบือ สุกร สุนัข แพะ แกะ เป็นต้น การติดต่อของโรคอาจเกิดจากการสัมผัสกับสัตว์ที่ติดเชื้อโดยตรง แต่ที่พบบ่อย คือ การสัมผัสดินที่ชื้นแฉะหรือแหล่งน้ำที่ปนเปื้อนเชื้อ บางประเทศพบการเกิดโรคในพื้นที่ชุมชนแออัด มีการจัดการระบบน้ำและขยะที่ไม่ดี อีกทั้งการแพร่ระบาดของโรคมักเกิดพร้อมกับภาวะอุทกภัย หรือการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างรุนแรง โดยคาดการณ์ว่าแต่ละปีพบผู้ป่วยทั่วโลกไม่ต่ำกว่า 5 แสนราย

สำหรับประเทศไทยเกิดการระบาดครั้งใหญ่เมื่อปี 2543 พบผู้ป่วย 14,285 ราย เสียชีวิต 362 ราย โดยเกิดการระบาดใหญ่ 2 ครั้ง คือ ที่จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดสงขลา ซึ่งเกิดน้ำท่วมครั้งใหญ่ หลังจากนั้นจำนวนผู้ป่วยมีแนวโน้มลดลงจนปี 2558 พบจำนวนผู้ป่วยต่ำสุด 2,151 ราย เสียชีวิต 51 ราย ซึ่งปีนั้นเป็นปีที่ประเทศไทยมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปีน้อยที่สุดในรอบ 30 ปีที่ผ่านมา และปัจจุบันพบผู้ป่วยเฉลี่ย 2,000 - 3,000 ราย เสียชีวิตไม่เกิน 60 ราย อัตราป่วยตายประมาณ 1 - 2 % สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการที่ผู้ป่วยไปพบแพทย์ช้า ซ้ำยามาทานเอง หรือระแวกแพทยวิญญูเป็นโรคอื่นก่อน

โรคเลปโตสไปโรซิสมักเกิดการระบาดในช่วงฤดูฝนของทุกปี โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะพบผู้ป่วยสูงช่วงเดือนมิถุนายน - กันยายน ส่วนภาคใต้จะพบผู้ป่วยสูงช่วงเดือนพฤศจิกายน - มกราคม ซึ่งภาคใต้เป็นภาคที่พบอัตราป่วยสูงสุด รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยจังหวัดที่พบอัตราป่วยสูงสุด อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 7 จังหวัด ได้แก่ ศรีสะเกษ กาฬสินธุ์ เลย สุรินทร์ มหาสารคาม ยโสธร นครราชสีมา ภาคใต้ 8 จังหวัด ได้แก่ ระนอง พังงา นครศรีธรรมราช ตรัง ยะลา พัทลุง กระบี่ สงขลา และภาคเหนือ ได้แก่ น่าน ซึ่งจังหวัดเหล่านี้มีอัตราป่วยมากกว่าอัตราป่วยของประเทศ 4 - 5 เท่า

สำหรับประชากรกลุ่มเสี่ยง พบว่า ร้อยละ 70 ของผู้ป่วยทั้งหมดเป็นกลุ่มวัยทำงาน อายุระหว่าง 25 - 65 ปี ได้แก่ ชาวนา ชาวสวน คนหาปลา ในแหล่งน้ำที่มีเชื้อปนเปื้อน คนเลี้ยงสัตว์ ผู้ที่ประสบอุทกภัยหรืออาศัยอยู่ในพื้นที่น้ำท่วมขัง นักท่องเที่ยวที่เดินลุย/ว่ายน้ำในจุดเสี่ยง

จะเห็นว่า โรคนี้มีการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลและเกี่ยวข้องกับคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อม ความท้าทายของการป้องกันควบคุมโรคทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย เกิดจากข้อจำกัดหลายประการ ได้แก่

➔ ความหลากหลายของเชื้อก่อโรค เชื้อเลปโตสไปราสายพันธุ์ก่อโรคมียากกว่า 300 ซีโรวาร์ โฮสต์หนึ่งชนิดสามารถติดเชื้อได้มากกว่า 1 ซีโรวาร์ ขณะเดียวกันเชื้อ 1 ซีโรวาร์สามารถก่อโรคได้ในโฮสต์หลายชนิด ปัจจุบันยังพบว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ทำให้เชื้อแต่ละซีโรวาร์พยายามปรับตัวเพื่อเข้าสู่โฮสต์ได้หลายชนิดมากขึ้น เกิดการเปลี่ยนแปลงการกระจายของโรค และเพิ่มโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อในคนมากขึ้น

➔ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ภาวะโลกร้อน ปรากฏการณ์ลานีญา) และการเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศน์ (การขยายที่ดินทำกิน การขยายเมือง การทำลายป่า) สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดภาวะอุทกภัย ซึ่งน้ำจะเป็นตัวพาให้เชื้อมาสู่คนได้ง่ายขึ้น เกิดการกระจายเชื้อหลากหลายซีโรวาร์ ซีโรวาร์ที่แตกต่างกันทำให้ผู้ป่วยมีอาการทางคลินิกแตกต่างกันด้วย

➔ ความตระหนักเกี่ยวกับโรค เนื่องจากสัดส่วนใหญ่ไม่แสดงอาการป่วยหรือแสดงอาการเพียงเล็กน้อย การวินิจฉัยทั้งทางคลินิกและทางห้องปฏิบัติการทำได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากอาการคล้ายกับโรคติดเชื้ออื่นๆ เช่น โรคไข้หวัด ไข้เลือดออก ตับอักเสบ เมื่อถูกวินิจฉัยว่าเป็นโรคอื่นก็ทำให้เกิดการรายงานโรคต่ำกว่าความเป็นจริง เมื่อการรายงานโรคต่ำกว่าความเป็นจริงก็ทำให้คนขาดความตระหนัก เมื่อขาดความตระหนักก็กลายเป็นโรคที่ถูกมองข้าม (neglected disease) เป็นวงจรต่อเนื่อง

เมื่อโรคเลปโตสไปโรซิสกลายเป็นโรคที่ถูกมองข้ามส่วนหนึ่งมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคของประเทศไทยในปัจจุบันพบว่า การระบุแหล่งรังโรคหรือสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคอย่างชัดเจนเป็นไปได้ยากเนื่องจากผู้ป่วยมักทำกิจกรรมที่หลากหลาย การป้องกันโรคเน้นการสื่อสารความเสี่ยงตามฤดูกาลมากกว่าการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการเฝ้าระวัง การพยากรณ์โรคหรือการป้องกันโรคแบบเชิงรุก ปัจจัยเหล่านี้ล้วนก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการรับมือการระบาดและการลดจำนวนผู้ป่วยหรือผู้เสียชีวิตในพื้นที่ ดังนั้น หากจะมุ่งสู่เป้าหมาย “ลดโรค ลดตาย” จากโรคเลปโตสไปโรซิส หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องทำงานร่วมกันแบบบูรณาการทั้งคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลัก 1) เฝ้าระวังและตีเฝ้าเตือนภัยพื้นที่เสี่ยง 2) สื่อสารความเสี่ยงเชิงรุก 3) จัดการสุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่ดี 4) รู้เร็ว วินิจฉัยเร็ว ป้องกันผู้เสียชีวิตจากโรคเลปโตสไปโรซิส 5) เร่งรัดการควบคุมโรคในพื้นที่ระบาด

สุดท้ายนี้ การสร้าง “ความตระหนัก” เกี่ยวกับโรค ปัจจัยเสี่ยง และการป้องกันควบคุมโรคเลปโตสไปโรซิสให้แก่ประชาชนกลุ่มเสี่ยง แพทย์ และชุมชน จะเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้เกิดระบบการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของโลกที่จะส่งผลกระทบต่อภาระของโรคเลปโตสไปโรซิสในประเทศไทยในอนาคต

ปฏิทินกิจกรรมระหว่าง เดือนธันวาคม 2563 - มกราคม 2564

ธันวาคม 2563

- 1 ธันวาคม วันเอดส์โลก (World AIDS Day)
- 5 ธันวาคม วันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร
- 10 ธันวาคม วันรัฐธรรมนูญ (วันพระราชทานรัฐธรรมนูญ)
- 31 ธันวาคม วันสิ้นปี

มกราคม 2564

- 1 มกราคม วันขึ้นปีใหม่
- 9 มกราคม วันเด็กแห่งชาติ
- 16 มกราคม กิจกรรมรณรงค์สัปดาห์ราชประชาสมาสัย

เกมส์คำถามร่วมสนุก ประจำฉบับที่ 1 ตุลาคม - พฤศจิกายน 2563

ขอเชิญพี่น้องชาว คร. ร่วมเล่นเกมสัปดาห์ของรางวัล เราเตรียมของรางวัลไว้ให้เพื่อน ๆ ร่วมสนุกมากมาย

คำถามประจำฉบับนี้ คือ หลักการ 4T ประกอบด้วยอะไรบ้าง ?

ใครทราบคำตอบแล้วรีบส่งคำตอบกันมาได้ที่ e-mail : ddc-moph@hotmail.com หรือไปรษณีย์มาที่ กลุ่มประชาสัมพันธ์และข่าว สำนักงานเลขาธิการกรม กรมควบคุมโรค

ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

โดยวงเล็บมุมซองว่า “เจ้าแห่ง คร.” ด้วยนะค่ะ แล้วอย่าลืมเขียนคำตอบ ชื่อที่อยู่ หน่วยงานที่สังกัด เราจะได้ส่งรางวัลไปให้ถูกค่ะ รีบ ๆ ส่งคำตอบกันมานะค่ะ ภายในวันที่ 31 มกราคม 2564

เฉลยคำถาม คบเด็กสร้างบ้าน” มีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร ?

ตอบ สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มของบุคลากรรุ่นใหม่ สร้างผลงานดีๆ ทำให้บุคลากรผูกพันต่อการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ กรมควบคุมโรค

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” <http://ddccenter.ddc.moph.go.th/infoc>

ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ กรมควบคุมโรค

“รวดเร็ว อบอุ่น ใส่ใจประชาชน” <http://old.ddc.moph.go.th/complaint>

ช่องทางการติดต่อ

อาคาร 1 ชั้น 1 กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข 88/21 ถ.ติวานนท์ ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

โทรศัพท์ 0 2590 3269 โทรสาร 0 2591 8397

เจ้าของ : สำนักงานเลขาธิการกรม กรมควบคุมโรค กองบรรณาธิการ : นายเกรียงศักดิ์ เพาะโกสน์, นางสาวอรุณรุ่ง ศรีรัตนรัตน์, นายประเสริฐ เหลืองเจริญกุล, นางสาวเสริมศิริ แสงสว่าง, นายกมลพัฒน์ คำยา, นางสาววรรณิ์ หมอเอก, นายยุทธพงษ์ วีระชาติ

สถานที่ติดต่อ : กลุ่มประชาสัมพันธ์และข่าว สำนักงานเลขาธิการกรม กรมควบคุมโรค 88/21 ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000 โทรศัพท์ : 0 2590 3026-7 E-Mail : ddc-moph@hotmail.com Facebook : กลุ่มประชาสัมพันธ์และข่าว สลก. กรมควบคุมโรค